

ПРЕС КЛИПИНГ

17-18. октобар 2015.

НАСЛОВИ

Суморна јесен у Крушевцу (стр.2)

Млади сањају о томе да добро раде и добро зараде (стр.3)

Цигић: Далеко су грађевинци од зелене гране (стр.4)

Безбедност на раду, инвестиција а не трошак (стр.6)

Премијер: Плате и пензије веће од јануара (стр.7)

Василев сменио Вуковића: Верица Матковић на челу парафинске Стакларе (стр.7)

Кредити у динарима ускоро ЈОШ ЈЕФТИНИЈИ (стр.8)

Суморна јесен у Крушевцу

Аутор: С. Бабовић

Крушевачка привреда ову јесен је дочекала са четири предузећа у стечају, из којих је - кроз социјални програм - отишло око 750 радника.

С обзиром на то да се у предстечајном поступку нашао и ИМК "14. октобар", у Већу самосталних синдиката траже хитно сазивање седнице Социјално-економског савета, како фабрички погони не би сасвим "покисли". Јер, подсећају, та предузећа су доскора имала статус фирми у реструктурирању, пре само 13 година упошљавала су 7.188 радника, а сада их је тек нешто више од 300 привремено ангажовано.

"У јулу су у стечај отишле Фабрика уља, конфекција "Звезда" и хемијска индустрија "Жупа", док је у ДИП "Савремени дом" тај поступак отворен 17. августа. сматрамо да све треба убрзати, како би се капије што пре отвориле", истиче Миленко Михајловић, председник Већа самосталног синдиката Крушевца.

Иако су у предстечајном поступку, за судбину страхују и у ИМК "14. октобар", бившем гиганту који је 2002. радно ангажовао 3.560 људи.

"Са 1.500 запослених имали смо четири извршна директора, а толико их имамо и када нас је у фабрици 250 до 300", указује Горан Марковић, радник ИМК "14. октобар".

"После реализације социјалног програма, најмање радника се вратило у производњу, а исти људи поново руководе предузећем. Радно време нам је од 17 до седам и од 15 до пет ујутро, немамо права на боловање и годишњи одмор, а сви се понашају као да ово није државна фирма. И то што добијемо као неку накнаду, не знамо на шта се тачно односи... Остало је и питање 24 заостале плате, те нерегулисаних зарада за јун и јул".

И у предузећима ФАМ и "Трајал", која имају производњу и заштићена су до 31. маја наредне године - као стратешки важне - влада неизвесност. Обе фабрике имају наслеђене дугове претходних власника, који се мере десетинама милиона евра.

Радица Јовановић, лидер синдиката у Фабрици мазива, напомиње да нико не може предвидети исход унапред припремљеног плана реорганизације (УППР), који ће бити довршен до краја новембра - упркос чињеници да фабрика одлично послује, да је појачала извоз и да се редовно измирују све обавезе.

Како год било, у јесен 2015, процењује се да у Крушевцу ради једва 15.000 људи, а пре само 13 година чак 36.000 њих је имало радну књижицу.

Ниједна од најаве могућих страних инвестиција није реализована, па још нема ни информација о доласку велике америчке компаније из области аутомобилске индустрије, која је била заинтересована да - само у првој фази - упосли 1.700 радника. Чак је и Скупштина града на Расини, још у марту, изгласала могућност кредитног задуживања до 930 милиона динара, управо за потребе ове инвестиције.

Млади сањају о томе да добро раде и добро зараде

Аутор: Љ. Малешевих

Предстојећи Шести регионални онлајн сајам запошљавања и образовања „Виртуелни дани каријере и знања” посвећен је генерацији радника који долазе, односно онима рођеним осамдесетих и деведесетих година прошлог века. Они постају доминантни на тржишту рада и, као генерација чије је време тек дошло или долази, већ имају изражено мишљење о послу, газди, плати, каријери...

Истраживање „Инфостуда” показује да се потрага те генерације за радним местом потпуно преселила на интернет. Они послове траже преко специјализованих сајтова за запошљавање, затим преко сајтова компанија које траже раднике, али и преко мреже личних контаката. Тек на четвртом месту је Национална служба за запошљавање, а после ње следе друштвене мреже. Прегледање огласа у новинама није међу популарним начинима тражења посла у тој генерацији. Сваки трећи испитаник навео је да је друштвена мрежа у тражењу посла битна јер даје слику послодавцу о профилу личности потенцијалног запосленог.

Готово четвртина рођених осамдесетих и деведесетих година прошлог века очекује плату у распону од 40.000 до 60.000 динара. Сличан је проценат и оних који би желели плату између 60.000 и 80.000, а плата испод 40.000 динара задовољила би тек око 13 одсто анкетираних. Десетина припадника те генерације прижељкује плату већу од 100.000 динара, а готово исти је број оних који очекују да им зарада буде и преко 150.000 динара.

За младе будуће раднике код послодавца, осим плате, најважнији су бонуси и награде. Високо је котирано и плаћено освежење или оброк на радном месту, а потом покривено приватно пензионо и здравствено осигурање. Међу најцењеније бенефиције спадају обезбеђен лаптоп и мобилни телефон за личну употребу, а затим и аутомобил, који се добија на коришћење. У групу најпожељнијих погодности спадају и покривени трошкови спортских и културних активности, попусти при куповини роба и услуга, али и викенд-дружења у организацији компаније.

Могућност напредовања испред висине плате

Занимљиво је да је генерацији осамдесетих и деведесетих година прошлог века, барем по истраживању „Инфостуда”, најважнија могућност напредовања на радном месту у складу с ангажовањем. Чак им је могућност напредовања важније од висине плате. После напредовања, односно успешне каријере, на другом месту услова за прихватање радног места је одговарајућа зарада, а затим пријава и редовно плаћени доприноси. Важно им је и да посао буде у складу с њиховим формалним образовањем. Стабилно и сигурно запослење наводе као пети фактор. Истраживање је показало и да је флексибилно радно време при врху приоритета.

Цигић: Далеко су грађевинци од зелене гране

Аутор: Мирослав Стајић

Грађевинарство, према релевантним истраживањима, подстиче развој најмање 27 грана индустрије, и у том светлу представља један од највећих адута за оживљавање комплетне привреде.

Нажалост, у последњих пет година грађевинарство се на нивоу целе државе Србије, па тако последично и војвођанско, нашло у изузетно тешком стању.

– Илустрације ради, 2013. смо имали пад грађевинског сектора за преко 40 процената – каже за “Дневник” секретар Удружења грађевинарства и индустрије грађевинског материјала Привредне коморе Војводине Марко Цигић, иначе генерални директор “Војводинапута”. – Истина, прошле и ове године бележе се одређена позитивна кретања у нискоградњи, али су сектори високоградње и индустрије грађевинског материјала и даље у веома незавидном положају.

Помак напред у области нискоградње донеле се значајне инвестиције у домену путне привреде и железничке инфраструктуре, као што су завршетак дела обилазнице око Београда (чвор Добановци) и петље Нови Сад – север, те постављање 18 км новог колосека на прузи Голубинци – Рума. И за очекивати је да се ови позитивни трендови наставе ако се имају у виду најаве замашних улагања и у следећим годинама, попут великог пројекта изградње брзе пруге Београд – Будимпешта.

– Оно што, међутим, може да брине и у овом сектору јесте пракса да домаћа грађевинска оператива на многим важним пословима у најбољем случају буде ангажована као подизвођач. Подсетићу, од 2000. године ми смо практично константно имали префериран статус иностране оперативе, при чему је посебно лоша била улога аустријске “Алпине”, која је на крају банкротирала гушећи се у 3,5 милијарде евра дугова, од којих је део направила и на овдашњим градилиштима. Ипак, остаје нам да верујемо да ће Влада учинити све да у преговорима са страним инвеститорима убудуће обезбеди учешће домаће оперативе са минимално 50 процената.

А то ће поготово бити важно када Европска комисија изради нове мапе Трансевропске мреже коридора, којима би се трасе, до сада важеће само за ЕУ, протезале и кроз земље Западног Балкана. Јер након тога ће уследити и разматрање проширених опција њиховог финансирања из европског буџета, с обзиром на то да је реч о изузетно захтевним инфраструктурним пројектима, које не може ниједна земља региона сама да исфинансира. Другим речима, ако све буде текло по плану, пред нама је убрзано ширење путне и железничке инфраструктуре...

– Мрежа паневропских коридора је сачињена крајем деведесетих година прошлог века и ми тренутно на тим коридорима имамо изграђених 660 км аутопутева. Процењује се да ћемо у наредне три године моћи да комплетирамо ту мрежу на нашој територији, што би учинило нашу позицију у транзитном саобраћају још значајнијом. Рецимо, процене су да бисмо само комплетирањем Коридора 10 подигли приход од наплате путарине са данашњих 150-160 милиона евра на око 400 милиона. А та путарина је, подсетићу, једини извор финансирања одржавања не само аутопутева, него и магистралних и регионалних саобраћајница, односно

државних путева првог и другог реда који су, нажалост, данас у изразито лошем стању са тенденцијом даљег погоршавања.

И док тако нискоградња може да се нада стабилним зеленим гранама, трагови опоравка се, нажалост, још не називају када су у питању сектори високоградње и индустрије грађевинског материјала. Чак су се, рецимо, појавиле спекулације, поготово након спајања Холцима и Лафаржа, да би и беоцинска фабрика цемента могла бити затворена, односно да би се могла преоријентисати на спаљивање отпада. Јер, потражња за цементом на домаћем тржишту толико је опала да се сви захтеви комотно могу покрити из Холцимове недавно обновљене фабрике у Кумпулунгу, у Румунији.

– На срећу Холцим-Лафарж је одржао производњу у Беоцину, иако је потражња за цементом из године у годину све мања. Међутим, чињеница јесте и да су пад интересовања за куповину нових станова као и пад цена произведених квадрата, довели до пада инвестиционе активности у тој области, те су многа предузећа из овог сектора доведена у врло тешку позицију, а нека су отишла и у стечај. Грађани на овом нивоу стандарда објективно не могу да се задужеју, а ни банке ни држава више не могу субвенционисати стамбене кредите. И бојим се да ће овом делу грађевинске индустрије требати још много времена да се потпуно опорави.

Оно што овде додатно забрињава јесте рад у сивој па и црној зони. Наиме, да би како-тако нашли купца, све више преосталих грађевинских фирми спремно је да иде с дампинг ценама, које су најчешће плод несређених папира и масовног упошљавања радника “на црно”.

– Испуњавање свих обавеза према држави, што је услов легалног и регуларног рада, многима не омогућава да у чисто тржишним условима послују без губитка. Тада посежу за адутима нелојалне конкуренције, од којих неки излазе и ван законских оквира. И једино што преостаје јесте нада да ће држава инспекцијама и другим активностима, попут актуелног прављења тзв. белих и црних листи грађевинских фирми, које је на себе преузело ресорно министарство, послати јасну поруку инвеститорима да, без обзира на можда ниже цене, не улазе у уговорне односе са фирмама које имају непријављене раднике или дуговања по основу пореских дажбина. У сваком случају, остаје нам да се надамо да ће мере и активности Владе, попут промене Закона о планирању и изградњи, чиме је значајно убрзана процедура код издавања грађевинских дозвола, допринети да улагачи лакше препознају Србију као место реализације својих пословних планова, јер то значи и нова радна места, и активнији привредни живот, а самим тим и више посла за грађевинаре. Па да се у перспективи ипак можемо надати опоравку целокупног нашег грађевинарства.

Безбедност на раду, инвестиција а не трошак

Припремила Драгана Биберовић

Сваке године у Србији око 30 људи изгуби живот на радном месту. Хиљаде њих се лакше или теже повреди, а радници криве несавесне послодавце и државу која их не контролише. Најављене измене Закона о безбедности и здрављу на раду требало би да натерају послодавце да се придржавају прописа, али и да поведу рачуна о превентивним мерама и обуци запослених.

Радника на ризичним пословима без заштитне опреме и стручног оспособљавања највише је у грађевини. Зато не чуди што се 73 одсто незгода и смртних повреда догађа баш у тој области, а одговорност је, кажу у синдикату, пре свега на послодавцима који нерадо издвајају новац за обуку и средства за безбедност на раду. То чини тек сваки пети.

"Далеко већи број послодаваца се односе као да то нису њихови суграђани, њихови сународници, као да нису њихови радници који доприносе да на неки начин остваре неки главни интерес због ког отварају предузећа, а то је профит. Једноставно желе да се брзо заврши посао", истиче Душан Вуковић из Самосталног синдиката грађевинара Србије.

Последњих година евидентирано је мање повреда, али бројке на папиру, објашњавају упућени, не поклапају се са стањем на терену.

"Врло често се дешава да послодавац постигне договор са повређеним и да се то не бележи", каже Александар Миловановић из Института за медицину рада "Др Драгомир Карајовић".

Поред грађевине, најризичнији послови су, мерено бројем повреда и погинулих, они у пољопривреди и саобраћају. Мерено нивоом стреса, најтеже је хирургима, новинарима, банкарским службеницима, а закон, међутим, стрес не препознаје као професионалну болест.

"Један случај само, судска пресуда је да је стрес узрок повреде на раду управо зато што је поштар напао криминалац, узео паре, човек је био три месеца на психијатријској клиници и то јесте повреда на раду као узрок стварно тај стрес што је он доживео. У другим случајевима, стрес је тешко доказив", објашњава Вера Божић Трефалт из Управе за безбедност и здравља на раду.

Осим што утиче на квалитет посла, стрес оставља трајне последице.

"Неко реагује попуштањем пажње, поремећајима у психичкој сфери, неко иде у депресију. Некоме се то манифестује органским променама које су везане са централним нервним системом, појављују се и кожне болести", каже Александар Миловановић из Института за медицину рада "Др Драгомир Карајовић".

На губитку нису само радници. Процењује се да привреда годишње изгуби око четири одсто бруто домаћег производа због смањене продуктивности коју изазивају повреде и професионалне болести. Стручњаци упозоравају да ниједан пропис то неће исправити док послодавци не схвате да улагање у мере безбедности и здравља на раду нису трошак већ инвестиција.

РТВ | РАДИО
ТЕЛЕВИЗИЈА
ВОЈВОДИНЕ

Премијер: Плате и пензије веће од јануара

Председник Владе Србије Александар Вучић казао је да ће прва повећања плата и пензија почети од 1. јануара, да већ преговара са Међународним монетарним фондом (ММФ) и да плате пре свега морају да се повећају лекарима, медицинским сестрама и наставницима.

"Повећаваћемо прво просвети, здравству, борићемо се за полицију и војску, али хоћу да пензионери то осете. Ако неке повећате за 300, 500, 800, 1.000 динара, то је вама мало, али то ће људи да осете и да почну да живе боље", казао је Вучић.

Он је казао да ММФ сматра да полиција и војска имају превелике плате, а да он сматра да и те плате треба да буду повећане.

Вучић је најавио да ће од јануара највероватније бити повећане и дневнице у јавном сектору, које су недавно смањене са 65 на 15 евра, за путовање у иностранство, а са 2.566 на 150 динара за путовања у Србији.

Пензије су линеарно смањене за 10 одсто, док су плате у јавном сектору смањиване по категоријама од 1. новембра 2014. године.

Василев сменио Вуковића: Верица Матковић на челу параћинске Стакларе

Аутор: Г. Јевремовић

Бугарски тајкун Цветан Василев, власник Српске фабрике стакла у Параћину, сменио је директора те фабрике и уместо Борше Вуковића, некадашњег високог функционера ЈУЛ, поставио Верицу Матковић, супругу некадашњег високог функционера СПС и директора смедеревске Железаре Душана Матковића.

Матковићева долази у Параћин са позиције директорке “Сава осигурања”.

То је друга смена директора ове године, претходно је у априлу смењен Иван Цицев. Тако су људи са партијске листе СПС преузели улогу спасиоца Стакларе која је у блокади од новембра прошле године за више десетина милиона евра, односно одавно су се стекли услови за стечај јер је законски рок од 90 дана блокаде рачуна одавно истекао.

- Први наш захтев је деблокада рачуна Стакларе и извршење обавеза према јавним предузећима. Тај мач нам виси над главом. Затим, исплата зарада и свих припадности радницима. Дугови Стакларе су огромни и премашују 20 милиона евра, блокада рачуна је непрекидна већ годину дана и тренутно изнад 500 милиона динара - каже председник Самосталног синдиката Живојин Матејић.

Зараде радника се отежано исплаћују преко купаца и то траје данима, јер је рачун у блокади.

- Енигма је да ли је Василев већински власник Стакларе, јер је Агенција за приватизацију још у јуну признала да је испунио инвестиционе обавезе из уговора. Можда би требало да се испита по којој је цени Стаклара до 2012. године продавала робу и да ли је ту било неких махинација, па је због тога дошло до високих дугова? - пита се Матејић.

Кредити у динарима ускоро ЈОШ ЈЕФТИНИЈИ

Аутор: Сузана Лакић

Кредите у динарима већ је могуће узети по камати од десет одсто годишње, а банкарима најављују и ниже ценовнике.

Народна банка Србије по други пут је у последњих месец дана одлучила да попусти каиш и да олакша задуживање. Централна банка је ове недеље смањила референтну камату с пет на 4,5 одсто и тако створила услове за јефтиније динарске кредите. Исти потез гувернер је повукао и средином септембра када су банке незванично и почеле да најављују јефтиније задуживање у домаћој валути.

У појединим банкама клијенти већ могу да узму динарски готовински кредит са каматом од 9,5 одсто. Банкарима тврде да би цена оваквих кредита крајем године могла да буде још нижа, и то за пола процента, а да би камате од око 10 одсто ускоро могле да се нађу у понуди готово свих банака. Тако је сада динарски кредит од 100.000 динара јефтинији за 10.000 динара него пре три године, односно за 5.000 у поређењу са прошлом годином.

- Банкарима имају све више разлога да обарају камате у динарима. НБС је спустила референтну камату са 10,5 одсто у 2012. на актуелних 4,5 одсто. То је оборило камате са 30 одсто на 10 процената. Очекујемо и даљи пад имајући у виду ниску инфлацију и стабилан курс домаће валуте - кажу у једној банци.

Додају и да ће се Извршни одбор НБС поново састати 12. новембра и да ће тада опет бити речи о евентуалној промени референтне камате.

Економиста Зоран Грубишић каже за „Блиц“ да НБС јесте направила простор за јефтиније динарске кредите, али да ће о цени кредита одлучивати банке.

- Сада су оне на потезу. Дуго смо имали високу референтну камату и скупе кредите у динарама. Сада је централна банка створила услове за обарање камата, питање је само шта ће урадити банке - каже Грубишић.

Банке, наиме, данас имају велики проблем због ненаплативих кредита. Око седам одсто грађана и 19 одсто предузетника касни у отплати кредита, због чега банке трпе губитке. Због тога су, како признају у једној банци, банкари прилично опрезни са обарањем камата.

Камате на зајмове у еврима, које износе од девет до 14 одсто годишње, теоретски би такође могле да склизну. Разлог је то што је НБС снизила стопу обавезне резерве на девизна средства са 26 на 20 одсто. Примена ове мере ће почети у фебруару 2016.